

ГЕОГРАФІЧНА КАРТА ТА РОБОТА З НЕЮ

ТОПОГРАФІЧНІ КАРТИ

Практична робота 1

Тема. Визначення напрямків, відстаней, площ, географічних і прямокутних координат, висот точок за топографічною картою

Мета: розвинути та закріпити вміння:

- читати топографічні карти, характеризувати методи і засоби отримання інформації з топографічних карт; пояснювати особливості читання топографічної карти;
- визначати об'єкти, напрямки, відстані, географічні, прямокутні координати, висоту точок за топографічною картою;
- орієнтуватися на місцевості за допомогою топографічної карти;
- оцінювати значення топографічних карт для життєдіяльності людини.

Обладнання: шкільні навчальні географічні атласи ДНВП «Картографія» або ПрАТ «Інститут передових технологій», лінійка, простий і кольорові олівці.

Електронний довідник восьмикласника

Перегляньте відеоматеріали разом зі своїми батьками (електронний режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=09JfiNcYW48> — Топографічна карта-пісочниця). Чим корисна ця інформація особисто для вас?

Словничок

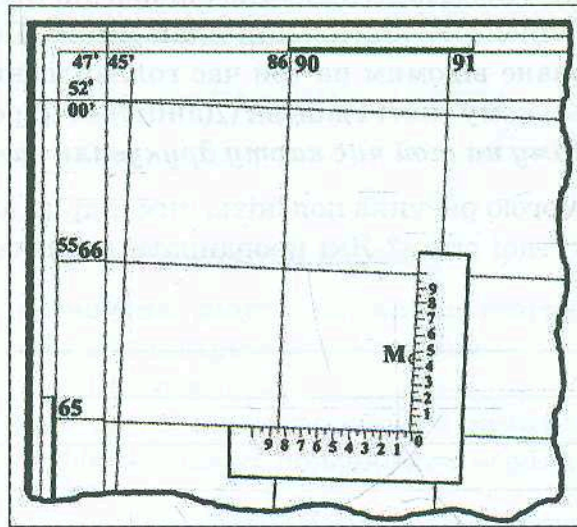
Плоскі прямокутні координати — це система координат, в якій дві взаємно перпендикулярні прямі — вісь абсцис X (у геодезії та маркшейдерії спрямована вздовж земного меридіана) та вісь ординат Y (у геодезії та маркшейдерії спрямована вздовж земного екватора) ділять площину на чверті. Точка перетину осей є початком координат.

Маркшейдерія — це галузь гірничої справи, що за допомогою спеціальних приладів проводить просторово-геометричні вимірювання у надрах і на поверхні Землі, які фіксує у графічній документації (креслення з використанням геометричних проєкцій). Ця комплексна наука тісно пов'язана з математичними, фізико-технічними, астрономо-геодезичними, геологорозвідувальними науковими дисциплінами, з технологією розробки родовищ корисних копалин і будівельною справою (електронний режим доступу: ukraina.tourua.com/maps.html — топографічні карти регіонів України).

Актуальна інформація (прочитайте та проаналізуйте)

- Гійом Левассер де Боплан — один із найвидатніших картографів XVII ст., створив перший варіант генеральної карти України далекого 1639 року. Ця рукописна географічна карта (Tabula Geographica Ukrainica) має 275 назв населених пунктів, 80 річок, 4 острови, 13 порогів, 4 території лісів, 2 назви морів. Нині її зберігають у Військовому архіві Стокгольму. Перше її видання під назвою «Гене-

Завдання 3. За допомогою топографічної карти шкільного географічного атласу визначте найвищу точку зображеної території. Вкажіть, у якому напрямку та на якій найкоротшій відстані від неї розташовано найближчу водойму. Визначте географічні та прямокутні координати цієї висоти.

Найвища точка _____.

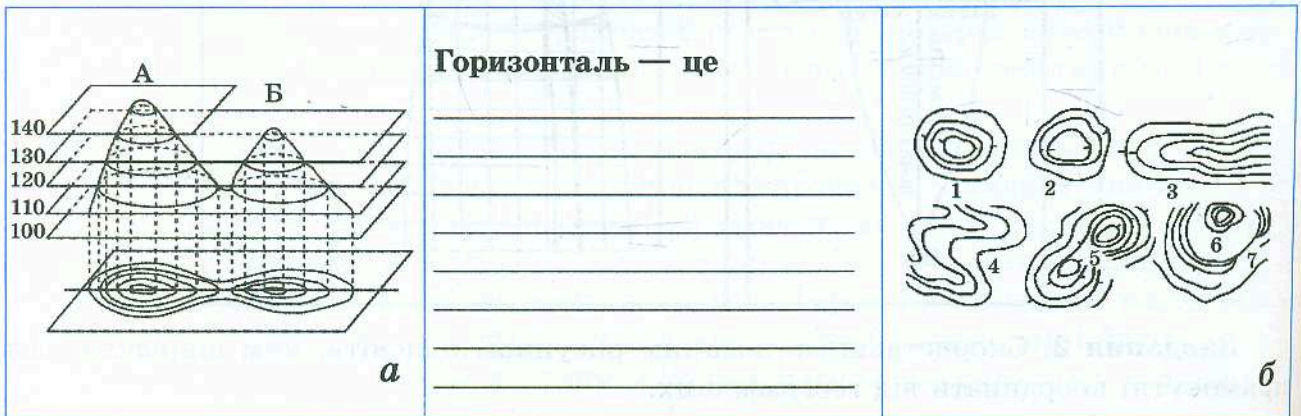
Географічні координати цієї висоти _____.

Прямокутні координати цієї висоти _____.

Найближча водойма _____ розташована у напрямку _____ на найкоротшій відстані _____.

Завдання 4. За допомогою фізичної карти шкільного навчального географічного атласу визначте географічну широту та довготу столиці нашої держави.

Завдання 5. Визначте відносну висоту двох височин, які позначено на рис. *а*

А _____ **Б** _____ **Відносна висота** _____

Вкажіть, які форми рельєфу позначено на рис. *б* цифрами.

1.	2.	3.
4.	5.	6.
7.		

Завдання 6. За допомогою топографічної карти шкільного географічного атласу визначте абсолютну висоту точок, де знаходиться будинок лісника та дерев'яний вітряк.

Будинок лісника _____; дерев'яний вітряк _____.

За допомогою масштабу виміряйте відстань між ними.

Завдання 7*. За допомогою умовних знаків і масштабу топографічної карти шкільного географічного атласу складіть характеристику місцевості за поданим планом.

1. Населені пункти, відображені на карті, та їх географічні координати.

2. Коротка характеристика рельєфу поверхні: переважання рівнинних чи гірських ділянок місцевості, її загальний нахил, найвищі та найнижчі абсолютні висоти.

3. Внутрішні води: річки з притоками, напрямок їх течії, озера, водосховища й інші водойми території.

4. Природний рослинний покрив території: лісові масиви, породи дерев, чагарники, окремі дерева, луки, вирубані ліси, сади тощо.

5. Шляхи сполучення: основні дороги, їх напрямок.

6. Промислові, сільськогосподарські та соціально-культурні об'єкти.
